

Asia: VN/32207/2022

Arviomuistio etäyhteyksistä oikeudenkäynneissä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa jo monipuoliset edellytykset etäyhteyksien hyödyntämiselle tuomioistuimissa. Mitään erityistä kiireellistä tarvetta nykytilanteen muuttamiselle ei liene siten olemassa. Toki asiaan liittyvää lainsäädäntöä tulisi yhdenmukaistaa siten, että etäyhteyksien käytöstä säädettäisiin selkeästi yhdessä sitä koskevassa lainkohdassa. Nykyinen eri paikoissa lainsäädännössä oleva ja jopa sisällöltään osittain ristiriitainen sääntely asiaan liittyen - vaikka se mahdollistaakin monipuolisen etäyhteyksikäsitteilyn - tulisi ajanmukaistaa.

Arviomuistiossa todetulla tavalla etäyhteyksien käytön lainsäädäntöä uudistettaessa painoarvoa tulee antaa lainkäytön sujuvuuden, oikeudenkäyntien turvallisuuden ja taloudellisten vaikutusten lisäksi myös sille, että oikeudenkäyntimenettely koetaan jatkossakin oikeudenmukaiseksi ja tuomioistuimen arvovalta säilyy. Viimeksikin mainittuun nähden on selvää, että ainakin oikeudenkäynnin kokoonpanon tulee olla henkilökohtaisesti paikalla istuntosalissa. Tästä pääsäännöstä tulisi olla mahdollista poiketa vain erityisestä syystä (esim. sairaustapaukset). Tältä osin etäyhteyssääntelyä tulee kehittää siten, että asian ratkaisukokoonpanoon kuuluvalle tuomarille annettaisiin oikeus osallistua suulliseen käsittelyyn etäyhteydellä vain laissa määritellyissä poikkeustilanteissa.

Samalla kun lainsäädäntöä uudistettaisiin, jo käsittelyjoustavuuden nimissä tuomioistuimelle tulisi antaa nykyistä enemmän harkintavaltaa päättää asianosaisten osallistumisesta oikeudenkäyntiin sekä suullisen todistelun vastaanottamisesta etäyhteyksin. Tuomioistuimella tulisi olla mahdollisuus toimia näin myös ilman asianosaisten suostumusta. Ehdottoman perusteltua olisi myös se, että tuomioistuin voisi asettaa uhkasakon tai ratkaista riita-asian asianosaisten poissaolon perusteella myös silloin, kun valmisteluistunto toimitetaan etäyhteyksin.

Jatkovalmistelu asiassa on perusteltua. Pääsääntö on kuitenkin edelleen oltava se, että tuomioistuimen kokoonpanon lisäksi myös kaikki muut partit ovat fyysisesti läsnä tuomioistuimen

istuntosalissa. Joustavuutta tuomioistuimen harkinnan osalta etäyhteyksien käyttöön liittyen on tästä pääsäännöstä huolimatta perusteltua lisätä.

Rantalainen Hannu
Etelä-Karjalan käräjäoikeus